

Явор Гърдев

КОЗЯ ПЕСЕН

„Козата или Коя е Силвия?“ е страшна пиеса. Хваща те за гърлото и те води направо при ужаса. Тя е козя-песен, траг-едия. Според безсмъртната дефиниция на Аристотел, трагическото произведение има оздравителна цел – чрез страх и състрадание да доведе до очистване от подобни чувства. Трагедията, следователно, се твори и практикува, за да излекува набъбналата от страхове публична душа от самите страхове, с които е набъбнала. Серумът, разбира се, е страхът - екстрактът на самата болест. Конфронтирай се със страховете си, излез лице в лице с тях, за да се очистиш от тях. Изпусни ги на воля, за да ги опитомиш. Остави ги да изплуват от несъзнаваното и влез в битка с тях, за да не те изядат отвътре. Аристотел като че ли е първият теоретик на изкуството като социална терапия. Както казваше един забележителен гимназиален учител: „Аристотел и Софокъл със сигурност не са чели Фройд, но Фройд със сигурност е чел Аристотел и Софокъл.“

Трагедията е жанрът на хората, които не се самозалъгват, че многовековните културни напластявания са притъпили инстинктите и са отдалечили човека на сигурна дистанция от вътрешните му стихии. Зад цивилизационните чудеса на Аполоновата култура обаче с все същата сила се дочува тътенът на на козята Дионисова свита, чийто разюздан смях мами култивирания човек с изненадващи и опасни желания, които преобръщат, предизвикват и поставят на изпитание идентичността му, а с нея и същия този цивилизационен ред. Чужд на предразсъдъците и достатъчно смел да устои на реалността, широко скроеният човек по-скоро разведрява душата си след драматичната среща със страха, безсмислието и отчаянието.

Трагедията е жанрът на социалните общности, способни да опитомяват и усвояват табута, за да не боледува обществения организъм от масови неврози.

Трагедията е неочаквано весел жанр, в който смехът и иронията са хуманен мост над бездната на необратимостта.

Трагедията е позитивен жанр, манифестация на възкресените жизнени сили след и отвъд срещата с абсолютната самота, абсурда и безобразието.

Трагедията е жанр на непоправимите оптимисти, а катарзисът – приток на жизнени сили след пълния крах на захаросаните илюзии за човека.

Батуми, 24.09.2009

